

Protocol

Veilig slapen en wiegendoodpreventie

1. Inleiding

Bij Kinderdagverblijf Trots staat de veiligheid van kinderen altijd voorop. Dit geldt zeker voor het slapen, een moment waarop kinderen kwetsbaar zijn en wij als pedagogisch professionals een grote verantwoordelijkheid dragen.

Dit protocol beschrijft hoe wij veilig slapen organiseren, welke preventiemaatregelen wij nemen tegen wiegendood (SIDS) en hoe wij handelen bij afwijkende slaapwensen of calamiteiten. Het protocol is gebaseerd op de meest recente richtlijnen van VeiligheidNL (2026), GGD, RIVM en de kinderopvangbranche.

2. Wat is wiegendood?

Wiegendood (Sudden Infant Death Syndrome – SIDS) is het onverwachte overlijden van een ogenschijnlijk gezonde baby. De grootste risicogroep is 0–2 jaar. Sommige risicofactoren zijn niet beïnvloedbaar (zoals vroeggeboorte of laag geboortegewicht), maar veel factoren wél:

- Buikligging
- Warmtestuwing
- Onveilig bedmateriaal
- Adembelemmering / rebreathing
- Roken
- Veranderingen in routine

Bij Trots nemen wij alle maatregelen die bijdragen aan het minimaliseren van deze risico's.

Meer informatie: www.veiligheid.nl/kinderveiligheid/slapen/wiegendood

3. Onze uitgangspunten

Wij hanteren de vier landelijke basisregels voor veilig slapen:

1. Altijd op de rug slapen
2. In een veilige slaapomgeving
3. In een slaapzak, zonder losse materialen
4. Met voldoende toezicht

Daarnaast volgen wij de aanvullende richtlijnen voor warmtestuwing, buiten slapen en afwijkende slaapwensen.

4. Rugligging (standaard)

4.1 Altijd op de rug

Een baby slaapt bij Trots altijd op de rug. Buikligging verhoogt het risico op wiegendood 4-5x.

4.2 Afwijkende slaapwensen

Wanneer ouders willen dat hun baby op de buik of zij slaapt:

- Bespreken wij eerst de risico's
- Is schriftelijke toestemming verplicht
- Wordt het formulier toegevoegd aan het contract
- Wordt de wens alleen gevolgd wanneer dit medisch is onderbouwd

4.3 Baby's die zelf draaien

Volgens de nieuwste richtlijnen (VeiligheidNL 2026):

- Baby's die zelf naar buik draaien worden teruggedraaid naar rug,
- Totdat zij vlot en zelfstandig terug kunnen draaien naar rug.

Dit is een belangrijke update t.o.v. oudere protocollen.

5. Fopspeen

- Een fopspeen mag worden gebruikt wanneer het kind dit gewend is.
- Geen koord of lint langer dan 10 cm (verstikkingsgevaar).
- Nieuwe richtlijn 2026: valt de speen uit tijdens het slapen, dan geven wij hem niet opnieuw.

6. Voeding & uitbuiken

Baby's laten wij minimaal 10 minuten uitbuiken na de fles en goed boeren. Dit voorkomt verstikking door terugstromende voeding.

7. Inbakeren

Trots bakert niet standaard in. Wanneer dit medisch noodzakelijk is:

- Is schriftelijke toestemming verplicht
- Wordt ingebakerd volgens een erkende methode
- Stoppen wij direct zodra een baby pogingen tot draaien laat zien (nieuwe landelijke regel 2026)

8. Warmtestuwing voorkomen

Warmtestuwing is een belangrijke risicofactor bij wiegendood.

Wij hanteren:

- Aanbevolen temperatuur: 15-18°C
- Klimaatbeheersing/airco indien nodig
- Nekcontrole als leidende methode (voetjes zijn minder betrouwbaar volgens VeiligheidNL 2026)
- Baby's slapen in een slaapzak, zonder dekens of lakens
- Hoofd blijft onbedekt (uitzondering: buiten slapen bij extreme kou)

9. Veilig bedmateriaal

Wij gebruiken:

- Goedgekeurde, stevige matrassen
- Géén kussens
- Géén bumperpads
- Géén zachte hoofd- of zijwandbeschermers
- Géén zeiltjes, tuigjes, koorden of plastic
- Géén grote knuffels of knuffeldoekjes bij baby's < 1 jaar (tenzij schriftelijk afgesproken en beoordeeld op veiligheid)

Rebreathing (nieuwe richtlijn 2026)

Wij voorkomen dat een baby uitgeademde lucht opnieuw inademt door:

- Stevige matrassen
- Geen zachte materialen
- Geen positie waarin het gezicht in het matras drukt

10. Ventilatie & hygiëne

- Slaapkamers worden goed geventileerd.
- Deur staat open van eind middag tot ochtend.
- Beddengoed wordt dagelijks vervangen.
- Bedjes worden correct afgesloten en gecontroleerd.

11. Roken

Binnen Trots wordt niet gerookt. Rokende medewerkers wassen na het roken grondig hun handen.

12. Toezicht

Wij houden altijd voldoende toezicht:

- Elke keer dat een kind naar bed wordt gebracht, controleren wij alle slapers
- Jonge baby's krijgen extra toezicht
- Nieuwe baby's slapen bij voorkeur in het zicht van de pedagogisch professional
- Wij gebruiken camera's en babyfoons
- Zeer jonge baby's slapen bij voorkeur in de groep (kinderwagen) voor extra zicht

13. Buiten slapen

Trots biedt veilige buitenbedjes aan die voldoen aan alle normen.

13.1 Algemene regels

- Alleen met schriftelijke toestemming van ouders
- Bedjes staan beschut, uit wind en zon
- Controle elke 10-15 minuten
- Babyfoon altijd aan
- Bedjes worden wekelijks grondig schoongemaakt
- Kinderen worden passend gekleed
- Welbevinden is leidend: slaapt een kind niet goed → binnen slapen
- Baby's onder 6 maanden slapen bij voorkeur binnen (nieuwe richtlijn 2026)
- Baby's onder 1 jaar slapen maximaal 3 uur achter elkaar buiten

Temperatuur	Gebruik
> 0°C t/m 27°C	Toegestaan
0°C tot -5°C	Toegestaan met extra toezicht & warme kleding
< -5°C	Niet toegestaan
25-28°C	Alleen met extra maatregelen
extreem weer	Niet toegestaan (regen, mist, harde wind, onweer, KNMI code oranje/rood)

14. Handelen bij calamiteit

1. Blijf kalm
2. Prikkel de baby (niet schudden)
3. Roep hulp van collega
4. Bel 112
5. Volg instructies en start reanimatie indien nodig
6. Waarschuw directie
7. Noteer feiten (tijdstip, omstandigheden, betrokkenen)
8. Arts moet zo snel mogelijk temperatuur opnemen

Nazorg

Trots biedt nazorg aan ouders, pedagogisch professionals en stagiaires. Open communicatie is essentieel. Stichting Wiegendood kan ondersteunen bij nazorg.

15. Toestemmingsformulier Veilig Slapen (< 1,5 jaar)

Krijg de ouder tijdens de intake en kan ingevuld worden in het ouderportaal.

16. Samenvatting

- Baby's slapen altijd op de rug
- Slaapzak verplicht onder 2 jaar
- Geen losse materialen
- Nekje controleren op warmte
- Extra toezicht bij jonge baby's
- Buiten slapen volgens strikte regels
- Afwijkende slaapwensen alleen met schriftelijke toestemming
- Inbakeren stopt zodra baby pogingen tot draaien laat zien
- Fopspeen niet opnieuw geven als deze uitvalt
- Veiligheid en welbevinden staan altijd centraal

Toestemmingsformulier: veilig slapen (onder de 1,5 jaar)

Naam kind : _____

Geboortedatum kind : _____

Aanvinken wat van toepassing is:

- ☐ Kind moet op de buik of zij slapen (alleen op medisch advies)
- ☐ Kind moet worden ingebakerd (mag tot het kind kan draaien)
- ☐ Kind mag in een kinderwagen bak op de groep slapen onder toezicht
- ☐ Kind mag in een buiten bedje slapen
- ☐ Kind mag met kleine knuffeldoek slapen

Handtekening ouder(s) en/ of verzorger(s)

Handtekening PP'er

Datum : _____

Schema slaapkleding buiten

Bij gebruik onder de 10 °C:

Dikke slaapzak, Muts, wantjes, evt. wollen sokken. Geen losse dekens. Controleer of nekje warm maar niet klam

SIZE

Bag 4 seasons
up to 100 cm
length adjustable at 74 cm

European design

TOG RATINGS

Room temperature	TOG
> 24 °C	0.5
> 21 °C	1.0
♥ > 18 °C	2.0
♥ > 16 °C	2.5

TOG ADVICE

Temperature °C	Summer 0.25 TOG 	Spring 0.5 TOG 	Autumn 2.0 TOG 	Winter 2.5 TOG
24 - 27		-	-	-
21 - 23			-	-
♥ 18 - 20				-
♥ 16 - 18	-			
14 - 16	-			

